

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

SISim, a ne razumem

Pravice do slušnega aparata

(testno obdobje, pridobitev slušnega aparata)

in njegovo vzdrževanje

Ljubljana, 24. januar 2015

Adem Jahjefendić

POTOVANJE ZVOKA

Sluh je pomemben človekov čut, ki deluje podnevi in ponoči.

Zvok se po zraku širi kot valovanje.

Slušni organ je zelo kompleksen saj se oblika zvoka na poti večkrat spremeni.

Zvok potuje skozi zunanje uho kot zvočno valovanje zraka in ko trči v bobnično membrano (**membrana timpany**), ki je meja med zunanjim in srednjim ušesom se spremeni v kimetično energijo.

Ta energija, se po koščicah srednjega ušesa prenesejo do ovalnega okenca, ki se nahaja na polžu, in je meja med notranjim in srednjim ušesom.

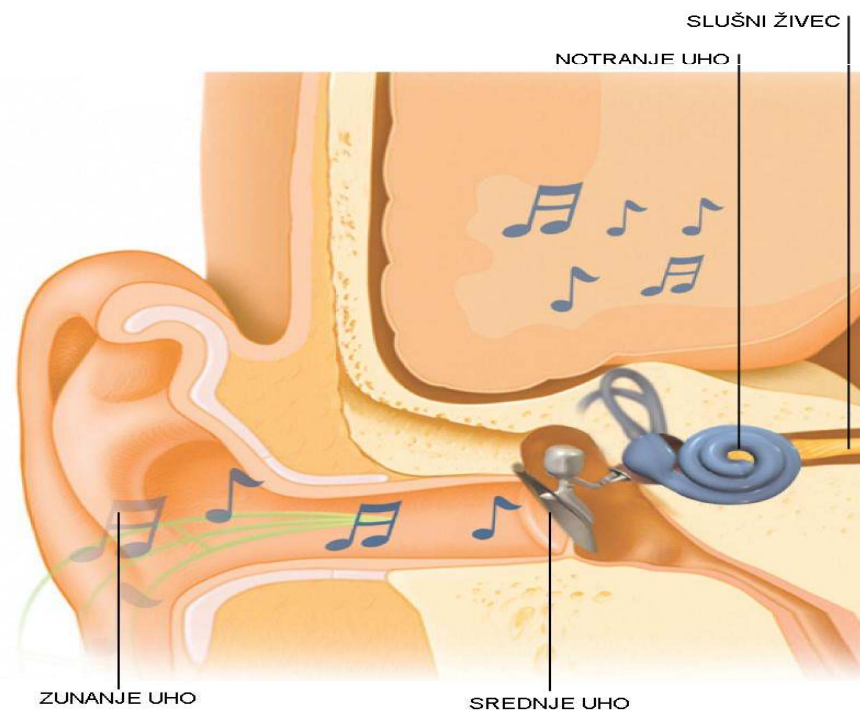
Zvok se ponovno spremeni v valovanje vendar tokrat potuje po tekočini (linfi).

Valovanje tekučine vzdraži lasne čutne celice v organ za sluh (**Cortijev organ**).

Na Cortijevem organu se valovanje pretvorijo v živčni impulz, ki potuje naprej v možgane, kjer se ustvari predtava slišane zvoka.

KJER KOLI NA TEJ POTI NASTANE OVIRA, PRI PRENOSU IN SPREMINJANJU ZVOKA, GOVORIMO O OKVARI SLUHA.

ZANIMIVI PODATKI

Največkrat se oseba sama ne zaveda, da ima težave s sluhom, na to jo opozori šele okolica

V povprečju mine 5-7 let predno se oseba začne zavedati, da potrebuje slušni aparat.

V Sloveniji je približno 70 000 uporabnikov slušnih aparatov.

Po podatkih SZO je v populaciji 7-10 % oseb z okvaro sluha.

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

POSTOPEK PRIDOBITVE SA

Prvi pregled vedno iz zmeraj opravi osebni zdravnik

Poleg testa s šepetom je izrednega pomena tudi anamneza (pogovor o morebitnih vzrokih).

Zdravnik pregleda tudi zunanji del ušesa in sluhovoda.

Osebni zdravnik na podlagi pregleda in suma težave s sluhom izda napotnico za pregled ORL ambulantni

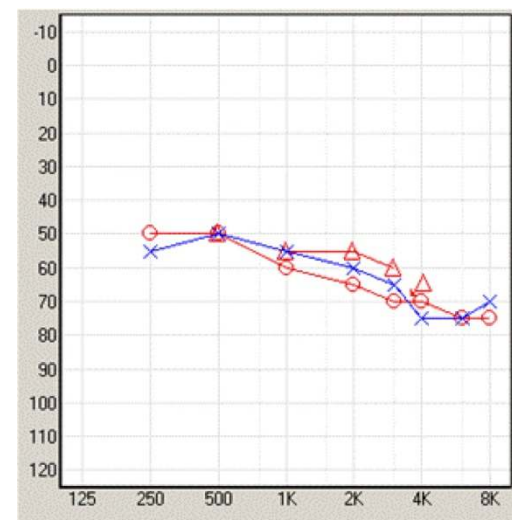

V ORL ambulanti bodo izmerili sluh z audiometrom, ki je najpogostejša preiskava za ugotavljanje stopnje izgube sluha.

Zavarovane osebe imajo **pravico do slušnega aparata** za eno ali obe ušesi, če gre za enostransko ali obojestransko izgubo sluha, ki je z zdravljenjem ni mogoče izboljšati.

Dodaten pogoj je, da je s tonsko in govorno preiskavo sluha in testiranjem karakteristik slušnega aparata ugotovljeno, da je s slušnim aparatom mogoče doseči rehabilitacijski učinek.

Na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev bo ORL-specialist predpisal slušne aparate in izdal skupaj z izdelanim **avdiogramom** tudi **napotnico za slušne aparate**.

PRAVICE IN STANDARDI

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je pred leti uvedel tako imenovani "**cenovni standard**" za slušni aparat (SA), izhajajoč iz takratne povprečne cene analognih aparatov.

Zdravstveno zavarovanje krije stroške slušnega aparata v vrednosti približno 295 evrov.

Vsi dobavitelji v Sloveniji ponujajo standardne slušne aparate v tem cenovnem razredu, seveda pa tehnika omogoča tudi izboljšane možnosti.

Več kot je teh možnosti, dražji je aparat. Če se posameznik odloči za nadstandardni aparat, mora razliko v ceni kriti sam.

ZZZS pa v okviru posebnega postopka plača nadstandardni slušni aparat v dogovorjeni ceni otrokom in mladostnikom do 20. leta.

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

MOŽNOST ZA PRIDOBITEV SLUŠNEGA APARATA Z DOPLAČILOM

Zavarovana oseba, ki je upravičena do slušnega aparata, ima možnost, da izbere nadstandardni slušni aparat.

V tem primeru se iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja in morebitnih doplačil do polne vrednosti standardnega slušnega aparata (dopolnilno zdravstveno zavarovanje) krijejo vsi stroški za standardni slušni aparat, razliko med vrednostjo nadstandardnega in standardnega slušnega aparata pa krije zavarovana oseba sama.

Pri tem zavarovana oseba podpiše izjavo, s katero se seznani s pravicami iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in prevzame nase sorazmerni del stroškov, ki nastanejo pri dobavi, vzdrževanju in popravilih nad-standardnega pripomočka.

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

PRAVICA DO ZAHTEVNEJŠEGA SLUŠNEGA PRIPOMOČKA

V primeru, ko standardni pripomoček glede na zdravstveno stanje zavarovane osebe ne zagotavlja funkcionalne ustreznosti pripomočka, je zavarovana oseba upravičena do zahtevnejšega pripomočka iste vrste, ki je funkcionalno ustrezen in najcenejši na slovenskem trgu.

Imenovani zdravnik na predlog pooblaščenega zdravnika odloča o pravici do zahtevnejšega pripomočka. O svoji odločitvi imenovani zdravnik izda sklep.

Seznam zahtevnejših slušnih pripomočkov, o katerih odloča s sklepom imenovani zdravnik, določi upravni odbor zavoda.

TRAJNOSTNA DOBA

Obdobje, pred iztekom katerega zavarovanec ni upravičen do novega pripomočka v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, imenujemo trajnostna doba pripomočka.

Zavarovana oseba ima še pred iztekom trajnostne dobe pravico do novega pripomočka v primeru anatomskih in funkcionalnih sprememb, zaradi katerih je postal pripomoček neustrezen.

Predlog za nov pripomoček pred iztekom trajnostne dobe poda pooblaščen zdravnik, o upravičenosti pa odloči imenovani zdravnik.

Trajnostna doba:

- za otroke do dopolnjenega 6. leta starosti – 2 leti;
 - za otroke od 6. leta do dopolnjenega 15. leta starosti – 3 leta;
 - za druge zavarovane osebe - 6 let;
 - za naglušne zavarovane osebe do 20. leta starosti, ki imajo digitalni slušni aparat, ki jim omogoča boljši razvoj govora, razumevanje in sporazumevanje od standardnega aparata - 5 let.
- Oliva je sestavni del SA in njena trajnostna doba je enaka kot za SA.

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

GARANCIJA IN STROŠKI POPRAVIL

V garancijski dobi poravnava dobavitelj stroške reklamacij in popravil pripomočka, ki niso posledica neustreznega in nestrokovnega ravnanja zavarovane osebe.

Za nevestno ravnanje dobavitelji vključujejo tudi nepravilno rokovanje, poškodbe ohišje, domnevno neuporabo sredstev za sušenje aparata, neredno prinašanje aparata na čiščenje in vzdrževanje.

Po izteku garancijske dobe dobavitelj krije stroške popravil do 50% vrednosti cenovnega standarda. Če se aparat vsako leto ne prinese na čiščenje in vzdrževanje vam to pravico odvzamejo.

Strošek nad 50% vrednosti zamenjav delov pa prevzame zavarovana oseba.

IZBIRA DOVAVITELJA

Izbor dobavitelja je najpomembnejši korak do boljšega sluha.

Med osebjem dobavitelja je vedno slušni akustik tisti, ki skupaj z vami poskuša izbrati ustrezen model slušnih aparatov, ki vam ga nastavi in končno je on tisti, pri katerem boste razreševali morebitne težave s slušnimi aparati.

Ne pozabite, da cena aparatov zaobjema tudi tovrstne storitve!

Najpomembneje je, da najdete slušnega akustika, s katerim se boste razumeli, ki je dovolj strokoven, da vas bo znal voditi in vam pomagati pri prilagajanju slušnih aparatov vašim potrebam in željam.

Zavedajte se, da še najboljši slušni aparat ne služi svojemu namenu, če ni v celoti prilagojen vam.

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

DOBAVITELJI V SLOVENIJI

V Sloveniji ima trenutno z ZZZS sklenjeno pogodbo za dobavo SA 5 dobaviteljev.

OTO *linea*

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

NAČIN IZDAJE TESTNEGA SLUŠNEGA APARATA

Zavarovana oseba na osnovi naročilnice, ki jo je izdal ORL specialist, prejme testni SA pri dobavitelju, ki ima z ZZZS sklenjeno pogodbo.

Dobavitelj prav tako izdelava zavarovani osebi olivo.

Zavarovana oseba izbere sama model slušnega aparata in dobavitelja, pri katerem bo aparat nabavila.

Zavarovana oseba ob prevzemu testnega slušnega aparata prejme reverz za obdobje do treh mesecev, s katerim se zaveže, da bo slušni aparat vrnila po zaključku testiranja, oziroma najkasneje v roku treh mesecev od prejema aparata ali pa bo dobavitelju predložila naročilnico za izdajo slušnega aparata.

PREIZKUS SLUŠNIH APARATOV.

Slušni aparat morate uporabljati redno vsaj 14 dni oziroma do največ 3 mesece.

V tem času slušni akustik preveri ali ste aparat uporabljali redno in ali znate z njim ravnati; o tem nato izda tudi potrdilo.

Po prilagoditvi in preizkusu bi morali v določenem časovnem obdobju postati domači s slušnim aparatom in bolje slišati.

V nasprotnem primeru se izvede dodatna nastavitve slušnih aparatov ali izbor novega aparata (in po potrebi dobavitelja) ter ponoven preizkus.

ZAMENJAVA DOBAVITELJA

Med preizkušnjo testnega slušnega aparata lahko zavarovana oseba testni slušni aparat kadarkoli vrne dobavitelju, kjer je slušni aparat prejela.

Pri vračilu ji je dobavitelj dolžan izročiti kopijo naročilnice in potrdilo o vračilu.

Zavarovana oseba zadrži olivo zaradi testiranja slušnega aparata pri drugem dobavitelju, pri katerem prevzame s kopijo naročilnice v trimesečnem obdobju v testiranje drug slušni aparat.

Zavarovana oseba ni dolžna pojasnjevati razlogov za vračilo testnega slušnega aparata prejšnjemu dobavitelju niti svoje nezadovoljstvo s prejetim testnim slušnim aparatom ali z dobaviteljem.

KONTROLA PRI SPECIALISTU ORL

Po preizkusu se morajo vsi, ki prvič uporabljajo slušne aparate zglasiti pri specialistu ORL.

Ta ima v skupini tudi defektologa, ki s preiskavami preveri, ali zna naglušna oseba z aparatom ravnati, kako je z njim zadovoljen, kako sliši tone in govor, kako se navaja na poslušanje, dobi pa tudi navodila za poslušanje v različnih okoljih.

Če je potrebno, opravi dodatne vaje, ki jih ponavlja. Ob zadovoljivi rehabilitaciji zdravnik predpiše slušni aparat; če kljub vsem postopkom ni zadovoljivega uspeha, pa slušnega aparata v breme ZZZS ne predpiše.

Testni slušni aparat pa je zavarovana oseba dolžna vrniti dobavitelju

Dobavitelji so dolžni zavarovani osebi ob izročitvi slušnega aparata priložiti vsa ustrezna navodila o uporabi in ravnanju z njim in izstaviti garancijski list in navodila za uporabo, ki morajo biti v celoti v slovenskem jeziku in jasno napisana.

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

VZDRŽEVANJ SLUŠNEGA APARATA

Pravica do slušnega aparata vključuje tudi stroške rednega vzdrževanja aparata. Zavod je v celoti uredil zagotavljanje slušnih aparatov, vključno z vzdrževanjem, popravili in zamenjavami delov za standardne slušne aparate do 50% vrednosti v času trajnostne dobe.

Pravico do vzdrževanja slušnega aparata uveljavlja zavarovana oseba pri dobavitelju pri katerem je aparat nabavljen. Pri uveljavljanju te pravice zavarovani osebi ni potrebna naročilnica

Uporabniki nad-standardnega slušnega aparata sam krije ustrezni delež stroškov za nadomestne dele in redno vzdrževanje.

KAJ ZAJEMA VZDRŽEVANJE

Vzdrževanje zajema 6-kratno čiščenje slušnega pripomočka v celotni trajnostni dobi, ali enkrat letno, kontrolni pregled po potrebi, ponovne prilagoditve oziroma nastavitve, zamenjava manjših delov in dela, povezana z vzdrževanjem.

Dele, ki niso navedeni v seznamu delov za zamenjavo posameznega tipa slušnega aparata, štejemo med vzdrževanje in manjše dele.

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

PRAVICA DO NOVEGA SLUŠNEGA APARATA PRED...

Zavarovana oseba lahko dobi nov slušni aparat pred iztekom trajnostne dobe, če je pri njej prišlo do značilnih anatomskih in funkcionalnih sprememb, predelava pripomočka pa stane več kot 50% vrednosti novega pripomočka.

- in po izteku trajnostne dobe

Zavarovana oseba ima po izteku trajnostne dobe pravico do novega slušnega aparata.

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE SLUŠNEGA APARATA

Slušni aparat je občutljiva naprava, s katero moramo skrbno ravnati. Da bomo imeli od slušnega aparata največjo korist in dolgo življenjsko dobo, ga moramo redno in pravilno čistiti in vzdrževati.

V vsakodnevnem življenju mora slušni aparat prenesti vlago, toploto, ušesno maslo, prhljaj, odmrlo kožo in izdelke za nego kože in las.

Vzdrževanje slušnega aparata se zato začne s skrbnim ravnanjem in osebno higieno.

ČIŠČENJE

Čiščenje slušnih aparatov se razlikuje od tipa aparata, saj imajo različne oblike slušnih aparatov različno izpostavljenost ušesnemu maslu in ostalim nesnagam.

Ne glede na tip slušnega aparata je pri čiščenju prepovedana uporaba vode ali kakršnih koli gospodinjskih čistil.

Ohišje:

Ko odstranite slušni aparat z ušesa je kot prvi korak potrebno, da zunanje ohišje obrišete z mehko krpo. Tako odstranite ušesno maslo, prah ali ostanke mazil in olj za nego kože in las. Ušesno maslo je pogosto še mehko in se z lahkoto obriše. Nato iz slušnega aparata odstranite baterijo

ODPRTINA MIKROFONA

V drugem koraku preverite odprtino za mikrofon, ki jo največkrat pokriva mrežica.

Preverite, ali je mrežica zamašena z ušesnim maslom in s prašnimi delci. Ker gre za majhne odprtinice, bo to mogoče zahtevalo od vas uporabo močnega vira svetlobe in lupe oziroma uporabo povečevalnega stekla.

Po potrebi okrog odprtine za mikrofon poščetkate s krtačko, ki ste jo dobili v čistilnem kompletu skupaj s slušnimi aparati.

V primeru, da je ušesno maslo še mehko, ponovite ščetkanje naslednje jutro, ko bodo čez noč posušeni ostanki ušesnega masla z lahkoto odstranjeni z mrežice.

ODPRTINA ZVOČNIKA

Sledi preverjanje, če je odprtina zvočnika prosta. Na vhodu odprtine se običajno nabira ušesno maslo, ki ga očistite z iglo za odstranjevanje ušesnega masla in nato odprtino še spihate.

Pri zaušesnih modelih z olivo, olivo odstranite z ohišja, obrišite z vlažno krpico, namočeno v emulzijo mila in vode, posušite in spet pritrdite na ohišje. Pri zaušesnih modelih z ojačevalcem v sluhovodu in vušesnih modelih tega ne počnite. Veljajo ista pravila, kot pri mikrofону. Najprej obrišete z mehko krpo, potem pa očistite odprtino za izhod zvoka. S suho krpico ali majhno krtačko odstranite ušesno maslo, ki se je nabralo okrog odprtine.

PREZRAČEVALNI KANAL

Čiščenja prezračevalne odprtine se lotimo podobno, ne glede na to ali gre za vušesni ali za zaušesni slušni aparat. Pri zaušesnem slušnem aparatu z olivo čistimo prezračevalni kanal skupaj z odprtino zvočnika. Olivo odstranimo z ohišja in obrišemo z vlažno krpico, namočeno v emulzijo mila in vode. V kolikor v kanalu ostane ušesno maslo, ga odstranimo z iglo za odstranjevanje ušesnega masla tako, da vstavimo iglo v odprtinico za prezračevanje in jo večkrat potegnemo ven in noter po celotni dolžini kanala.

SHRANJEVANJE BATERIJE

Če je mogoče, kupite baterije mesec dni vnaprej in nosite s seboj rezervno baterijo ali dve, da jih boste vedno imeli pri roki. Shranjujte baterije na primernem mestu.

Če več kot par ur ne uporabljate slušnih aparatov (čez noč ali ob vikendih ali pa ko ste jih spravili v predal), vedno odstranite baterijo iz vašega slušnega aparata. S tem bo odpravljena možnost razlitja pokvarjene baterije in posledično nepopravljiva poškodba aparata.

NOČNO SUŠENJE

Pred spanjem slušni aparat odložite z odprtimi vratci za baterijo in odstranjeno baterijo. Tako se bo notranjost slušnega aparata zračila in sušila čez noč.

Če ste pogosto v vlažnem okolju ali pa se redno ukvarjate z dejavnostmi, pri katerih se močno znojite, razmislite o nakupu sušilnega kompleta. To je običajno majhen, poceni komplet, sestavljen iz vrečke kristalov silicijevega dioksida (ki veže nase vodo) in kozarca. Ponoči, ko odstranite baterijo, postavite slušni aparat skupaj z vrečko v kozarec. Čez noč se bo vlaga iz slušnega aparata absorbirala v vrečko s kristali.

Druga, udobnejša možnost je električni aparat, ki uporablja toploto, da se vlaga v slušnem aparatu posuši. Redna uporaba tovrstnih sušilnih pripomočkov lahko podaljša življenjsko dobo slušnih aparatov in na dolgi rok pomaga zmanjšati potrebo po popravilu, saj je kopičenje vlage pogost vzrok za okvare.

GLAVNI POUDARKI

Vaš slušni aparat mora »preživeti« najmanj 6 let – za to obdobje podpisujete sodelovanje z dobaviteljem, pri katerem boste izbrali SA

Zelo je pomemben dobaviteljev odnos do vas in do vaše okvare sluha.

Po prejemu naročilnice za slušni aparat obiščite vse dobavitelje slušnih aparatov v kraju in zberite informacije o njihovih slušnih aparatih in njihovem poslovanju.

NIČESAR NE PODPISUJTE TAKOJ!

Natančno preberite vsebino, se posvetujte in si vzemite čas za premislek.

Prosimo slišne sorodnike, prijatelje ali znance naj vas spremljajo in pomagajo pri sporazumevanju.

Slušne aparate z doplačilom boste morali vzdrževati z lastnimi sredstvi (sorazmerni del stroškov).

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

ZAPOMNITE SI

- NE OBSTAJA NAJBOLJŠI SLUŠNI APARAT
- NE OBSTAJA POPOLN SLUŠNI APARAT

ZADOVOLJNI MORATE BITI
VI

Če človeku vzameš vid,
si mu vzel slike,
če pa mu vzameš sluh,
si mu vzel ljudi (Keller H.)

Adem Jahjefendić: Pravice do slušnega aparata in njegovo vzdrževanje

HVALA

ZA

POZORNOST !

Odbor naglušnih Slovenije pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije